

Projekt badawczy:

Zabytki architektury i polityka historyczna w komunistycznej Polsce – przypadek Krakowa, 1945-78

Celem tego projektu badawczego jest analiza polityki polskiego reżimu komunistycznego wobec zabytków architektury w kontekście komunistycznej wizji historii narodowej. Mam zamiar skupić się na specyficznym przypadku Krakowa. Badany okres rozpoczyna się tuż po II wojnie światowej, a kończy w roku wpisania zabytkowego centrum Krakowa na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz powołania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

W toku tego projektu, mam zamiar odpowiedzieć na cztery ogólne pytania o: 1) działania władz komunistycznych wobec zabytków Krakowa, 2) związek pomiędzy tą polityką, a ówczesnym dyskursem historycznym, 3) związek tej polityki z szerzej rozumianą polityką historyczną, 4) podobieństwa i różnice z podobnymi przypadkami w innych państwach Bloku Wschodniego. Plan badań składa się z sześciu etapów: 1) kwerendy archiwalnej dotyczącej polityki na poziomie lokalnym (w Krakowie), 2) kwerendy bibliotecznej na temat dyskursu historiografii (w Krakowie), 3) kwerendy archiwalnej dotyczącej polityki na poziomie centralnym (w Warszawie i Paryżu), 4) kwerendy bibliotecznej dotyczącej szerszego kontekstu polityki historycznej (w Krakowie), 5) kwerendy bibliotecznej dotyczącej kontekstu międzynarodowego (w Berlinie, Pradze, Budapeszcie), 6) całościowej rewizji zebranego materiału i dodatkowych badań w celu uzupełnienia luk (w Krakowie i Warszawie).

Podjąłem ten temat z powodu braku opracowań dotyczących polityki historycznej wobec zabytków architektury w Polsce, które przetrwały II wojnę światową. Dotychczasowy dyskurs historyczny dotyczący ideologicznego wymiaru ochrony dziedzictwa architektury był zdominowany przez temat jego odbudowy (w tym zwłaszcza odbudowy historycznej Warszawy). Projekt przyczyni się do pogłębienia naszej wiedzy o roli dziedzictwa architektonicznego w polityce kulturalnej władz komunistycznych.

Efektom projektu mają być trzy artykuły poświęcone najważniejszym aspektom badanego problemu.